

Prædiken til Trinitatis søndag

Joh. 3, 1-15

Er man fortabt, hvis man ikke fatter metaforerne? Hvis man ikke fanger nuancerne i sproget, ikke forstår hvad der siges i det, der *ikke* siges, eller ikke forstår, at det, der siges, siges for at sige noget andet?

Ja.

Man er fortabt.

Enhver ny medarbejder på en arbejdsplads ved det. Man har max. en uge til at fange jargonen, humoren – ånden, om man vil – før man er dømt ude, dømt til at være evigt uindviet. Og det uanset, om arbejdspladsen er en skurvogn eller et såkaldt åbent kontorlandskab. Humoren er det, der etablerer fællesskabet og dermed også det, der sætter grænsen for det. Gennem humoren kan man teste en nytilkommen: Fanger du det, der hos os siges i det, der ikke siges.

Er du med?

Noget lignende kan siges om kunst. Om vores forestillinger om kunst. Vores forestillinger om, at der findes noget – i sprogets, billedets, musikkens, værkets, udtrykkets form – der skiller sig ud, er af en særlig kvalitet, bærer på en dybde, der venter på at blive opfanget, og er man fortabt, hvis ikke man opfanger det?

”Kunst er det, der sker inden i dig, når du

åbner dig for det”, siger Peter A.G. Og siger dermed, at kunst hverken er noget, der er inden i dig eller uden for dig, men er i mødet mellem dig og kunstværket. Idet du går med ind, idet du hopper med på, at her tales et sprog, du ikke på forhånd kender reglerne for, fordi de først er opstået eller opstår med dette værk, i dette møde, idet bliver kunstværket til. Men det kræver, at du går med ind, for at kunne få noget med ud. Og dermed siger Peter A.G. så også – sikkert ufrivilligt – at der er nogen, der ikke kommer med ind, for selvom alle er inviteret, er det ikke alle, der tager imod invitationen, og ”har vi virkelig betalt skat for det klatværk, det kunne min 3-årige søn da gøre bedre”.

Så ja, man er fortabt, hvis man ikke fatter metaforerne. Hvis ikke man går med ind i dem, får man kun klatværk. Den, der har ører, kan høre.

Men hvem ved med sikkerhed, hvornår der virkelig er noget at komme efter? Hvem ved med sikkerhed, hvad der ’holder’, hvad der er ægte og virkelig har dybde, hvem ved, om man om 20-30-200 år vil kunne le befriende ad dengang de, der mente at vide noget om den slags, gik og sagde, at en Knausgård, en Shakespeare, en Buxtehude, en Rasmus See-

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 277. 116. årgang
Maj 2015
ISSN 0901-2214

Redaktion
Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

bach var værd at tale *med* om, lige indtil den dag hvor en lille dreng råbte: Men han har jo ikke noget på!

Og når der er mange nok, der griner sammen med den lille dreng, kan man jo ikke længere komme uden om spørgsmålet, hvem det *egentlig* er, der er de fortabte. Dem, der ikke fatter metaforerne bliver til dem, der har fattet, at der ikke er noget under overfladen, at det er klatværk og intet andet.

Er det noget lignende, der kan siges om det bibelske sprog? Er det noget lignende, der kan siges om gudstjenestens sprog?

Er man fortabt, hvis man stiller dumme spørgsmål om dåben, om opstandelsen, om det evige liv og med spørgsmålene viser, at man på ingen måde fatter, at her overskrides sprogets vanlige grænser for, hvad der kan siges, her opstår et nyt sprog, der blæser, hvorhen det vil. Et sprog hvori ånd bliver til, fordi ord som fødsel og liv, brød og vand gemmer på mere end ordenes ligefremme betydning. Ja, at det nye sprog endda tilfører noget til ordenes ligefremme betydning, så det bliver muligt at tænke stort om livet, at livet ikke bare er antallet af nanosekunder mellem fødsel og død, men at livet kan være liv til liv. Og det vil der være nogen, der ikke fatter – og er de så fortabte?

Er journalister, der stiller Nikodemus-spørgsmål om skabelse, opstandelse, om jomfrufødsler og hvorvidt man kan gå på vandet og lave vand om til vin, fortabte? Og repræsenterer de med deres håndholdte mikrofon en hel skare af lyttere og læsere, som sidder med de samme Nikodemus-spørgsmål og ikke kan tænke større end det? Må man sige om dem, som profeten Esajas

siger om folket, at deres hjerte er dækket af fedt, for som bekendt forstår man i Det gamle Testamente med hjertet, ikke fordi, at dér sidder følelserne – de sidder snarere udenpå – men fordi dér sidder øret. Det øre, der ikke bare kan høre lyde, men har gehør. Hvis altså ikke øret er dækket af fedt. Den, der har ører, kan høre.

Og er der her en vished for, hvem der er de potentielt fortabte, eller vil vi en dag kunne høre alle verdens Nikodemus'er råbe: Han har jo ingenting på! Der er jo ikke mere at sige om fødsel og død, end at det er start og slut-punkterne i en række af nanosekunder, og derfor er det fedt at have hjertet tildækket, så man ikke forledes til at tro, at der er mere at komme efter.

Det siger sig selv, at Nikodemus er den dumme. Det er den rolle, han har fået i fortællingen, det er næsten pinagtigt pinligt, når han stiller sine dumme spørgsmål, der tager ordene pinagtigt bogstaveligt, og endda er han så dum, at han ikke ved, hvor dum han er og derfor ikke holder sine spørgsmål for sig selv.

Hvilket er heldigt for os, for så kan vi place os et andet sted i fortællingen, være dens tilhørere, som ved, at der er mere at komme efter, end hvad Nikodemus har fatteevne til. At der er mere end fødsel, død, fedt og nanosekunder.

Men historien er jo del af en anden historie. En historie, der ender med, at alle råber: ”Han har jo ingenting på”. Og det efterlader os i en ubestemmelighed om, hvem der er de fortabte, hvilket er godt.

For ubestemmeligheden kan åbne alle skur-vogne og lukkede kontorlandskaber, og vi

kan få lov at håbe og tro på, at vi hverken er dem, der er udenfor, eller dem, der er indenfor. Hvilket er godt.

Ingrid Ank

Prædikenen er skrevet til gudstjeneste i Immanuelskirken, Københavns Valgmenighed.

Salmer:

318, 598, 337, 400, 319, 292